דשיילינן להו לסהדי אי פרוע אי לא פרוע ת"ש סמפון שיש עליו עדים כשר מאי עדים עדי קיום הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ושאין עליו עדים פסול מאי אין עליו עדים אילימא דליכא עלויה עדים כלל צריכא למימר דפסול אלא לאו עדי קיום גופא סמפון שיש עליו עדי יתקיים בחותמיו, אין עליו עדים ויוצא מתחת ידי שליש או שיוצא לאחר חיתום שטרות כשר: יוצא מתחת ידי שליש דהא הימניה מלוה לשליש יוצא לאחר חיתום שטרות נמי דאי לאו דפריע לא הוה מרע ליה לשטריה:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז אלו מציאות שלו מצא פירות מפוזרין, מעות מפוזרות, כריכות ברשות הרבים, ועגולי דבילה, ככרות של נחתום, מחרוזות של דגים, וחתיכות של בשר, וגיזי צמר הלקוחין ממדינתן, ואניצי פשתן, ולשונות של ארגמן הרי אלו שלו דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר כל שיש בו שינוי חייב להכריז כיצד מצא עגול ובתוכו חרס ככר ובתוכו מעות. רבי שמעון בן אלעזר אומר כל כלי אנפוריא אין חייב להכריז:

גמ' מצא פירות מפוזרין וכמה א"ר יצחק קב בארבע אמות, היכי דמי: אי דרך נפילה אפילו טובא נמי ואי דרך הינוח אפילו בציר מהכי נמי לא: א"ר עוקבא בר חמא במכנשתא דבי דרי עסקינן - קב בארבע אמות דנפיש טרחיהו לא טרח איניש ולא הדר אתי ושקיל להו אפקורי מפקר להו, בציר מהכי טרח והדר אתי ושקיל להו ולא מפקר להו. בעי רבי ירמיה: חצי קב בשתי אמות מהו - קב בארבע אמות טעמא מאי: משום דנפיש טרחיהו חצי קב בשתי אמות כיון דלא נפיש טרחיהו לא מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי *וחצי קב בשתי אמות כיון דלא חשיבי מפקר להו, קביים בשמונה אמות מהו - קב בארבע אמות טעמא מאי: משום דנפיש טרחיהו וכ"ש קביים בשמונה אמות כיון דנפישא טרחיהו טפי מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי וקביים בשמונה אמות כיון דחשיבי לא מפקר להו, קב שומשמין בארבע אמות מהו - קב בארבע אמות טעמא מאי: משום דלא חשיבי ושומשמין כיון דחשיבי לא מפקר להו או דלמא משום דנפיש טרחיהו וכ"ש שומשמין כיון דנפיש טרחיהו טפי מפקר להו, קב תמרי בארבע אמות קב רמוני בארבע אמות מהו - קב בארבע אמות טעמא מאי: משום דלא חשיבי, קב תמרי בארבע אמות קב רמוני בארבע אמות נמי כיון דלא חשיבי מפקר להו או דלמא משום דנפישא טרחיהו וקב תמרי בארבע אמות וקב רמוני בארבע אמות כיון דלא נפיש טרחיהו לא מפקר להו מאי: תיקו: איתמר

דשיילינן להו · אם ראו הפרעון ואם לאו נאמן המלוה לומר שלא נכתב אלא להיות מוכן לכשיפרע: **עדי קיום** · שכתבו הנפק ,דבי דינא לא מקיימי ליה אלא א"כ פרע: **סמפון שיש עליו עדים** · בעדי קיום מוקמינן לה: **יתקיים בחותמיו** ואפי' יוצא מתחת יד מלוה כשר: **אין עליו עדי קיום** · אבל עדים חתומין עליו: **ויוצא מתחת ידי שליש** · שאין הלוה מוציאו ולא המלוה אלא שליש שביניהם נאמן: **או שיצא אחר חיתום שטרות** · שיצא לפנינו כשהוא כתוב בשטר חוב אחר החתימה כשר: **דהא הימניה מלוה לשליש** · דעל כרחך אין כותב סופר אלא מלוה והוא מסרו ליד השליש:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות: מצא פירות מפוזרין · כשנתייאשו הבעלים מהן כדאמר בגמרא והפקר הן: **מעות מפוזרות** · הואיל ואין להם סימן ניכר מתייאשי מינייהו והוו להו הפקר וזהו טעם כולם: **כריכות** · עומרים קטנים כמו מאלמים אלומים ומתרגמינן בירושל' מכרכן כריכן (בראשית לז): **ברה"ר** · שהכל דשין עלייהו ואם היה סימן נקשר עליהן הרי הוא נשחת: **של נחתום** · כל ככרות הנחתומין שוין אבל ככרות של בעל הבית יש בהן סימן: **ממדינתן** · כמות שהן גזוזות כשאר כל גיזת המדינה לאפוקי הבאות מבית האומן כדקתני סיפא: **אניצי פשתן** · ריסט"א בל' אשכנז ובמקומינו פופי"ר: **ולשון של ארגמן** · למר סרוק ומשוך כמין לשון ולבוע ארגמן ומלויין הן: **מצא עיגול** · של דבילה: **אנפוריא** · בגמ' מפרש: **גמ' וכמה** · חשוב פיזור: **קב** · מפוזר בארבע אמות אבל בג' אמות לא הוי פיזור וטעמא מפרש ואזיל: **אי דרך נפילה**. אם מצאם דרך נפילה שיש לדעת שלא הונחו שם מדעת אלא נפלו: **אפילו טובא** · מקב נמי דכיון דאין בהן סימן מיאשי מינהו: **ואי דרך הינוח וכו'** · עתיד לחזור וליטלן: **במכנשתא דבי דרי** · בשעת אסיפת גרנות וכאן דשן בעליהן ונשאו את העיקר ונותרו אלו: **נפיש טרחייהו** · לקבצן: **בציר מהכי** · אם היה פזורן בפחות מכן: **משום דלא חשיבי** · עליה קב פירות לטרוח עליהן טורח קיבוץ של ארבע אמות: **שומשמין** · דקין מאד ויש טורח בקיבוצן יותר מחטין אבל דמיהן יקרין: **תמרים ורמונין** · גסים הן ואין טורח בקבוצן:

יאוש

אלו מציאות שלו: כריכות ברה"ר · בכריכות דוקא מפליג בין רה"ר לרה"י משום דלמ"ד (לקמן כב:) סימן העשוי לידרס הוי סימן ומקום הוי סימן מיירי הכא דליכא סימן ומקום נמי לא הוי סימן ברה"ר משום דמנשתפי וברה"י הוי מקום סימן וחייב להכריז ומיירי דאשכח דרך הינוח וככרות של נחתום ועיגולי דבילה אין בהם סימן והוי שלו אף ברה"י ומיירי דמלא דרך נפילה ולכך לא הוי מקום סימן וא"ת אמאי נקט כריכות דאשכח דרך הינוח טפי משאר דאיירי דרך נפילה וי"ל דכריכות איידי דיקירי אינון לא הוה שיפלו שלא מדעת אלא כשעומד לפוש מניח לארץ ושכחם שם וככרות של בעה"ב יש להן סימן דבעלי בתים רגילים לעשות סימן בככרותיהן ולכך אפילו ברשות הרבים חייב להכריז דסימן העשוי לידרס הוי סימן וליבורי מעות ופירות דהוי מקום סימן אף ברה"ר כדאמר לקמן משום דלא שייך בהו מנשתפי ואם תאמר כריכות ברה"ר דמיירי דרך הינוח היאך לוקחם הא אמרינן לקמן* ספק הינוח לא יטול וכל שכן ודאי הינוח וי"ל דה"מ כשמלא במקום מוצנע ומשתמר דלא יטול (א) אם אין בו סימן ואם יש בו סימן נוטל ומכריז ולמ"ד (לקמן כב:) סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ומקום נמי לא הוי סימן מיירי בכריכות שיש בהם סימן ולכך ברה"י מכריז וככרות של נחתום ושאר דמתניתין לית בהו סימן ולכך אף ברה"י הם שלו וככרות של בעה"ב שיש בהם סימן חייב להכריז אף ברה"ר דאין עשוי לידרס משום דאין מעבירין על האוכלין וכולה מתני' מיירי בין דרך נפילה בין דרך הינוח וא"ת כריכות אי דרך נפילה היא אם כן אינו יודע היכן נפלו וברשות היחיד אמאי צריך להכריז הא מתייאש שסבור ברה"ר נפיל וי"ל דאע"פ שאינו יודע לכוין המקום יודע הוא אם נפל ברשות הרבים או ברשות היחיד:

וכמה א"ר יצחק קב בארבע אמות · צריך לומר דרבי יצחק גופיה בעי "וכמה" דאי גמרא בעי, מאי בעי וכמה, לוקי דרך נפילה ואפילו טובא כדפריך גמ' בתר הכי אלא מדברי רבי יצחק הוא, ורבי יצחק לא בעי לאוקמי דרך נפילה ואפילו טובא משום דסבר כאביי דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש אלא מוקי לה במכנשתא דבי דרי שהניחם שם מדעת וכה"ג איכא בפירקין (דף כ:) דבעי ולעולם אמר רב יהודה כו' דצריך לומר דרב יהודה אמר ולעולם וכן בפרק לא יחפור (ב"ב דף כב: ושם ד"ה וכמה) גבי מרחיקין מן החלונות דקאמר וכמה אמר רב ייבא כמלוא רוחב חלון*): **חצי** קב בשתי אמות מהו · תימה הלא קב בארבע אמות' הוי נמי 'חצי קב בשתי אמות' ומאי קמבעיא ליה וי"ל ① כיון דליכא אלא חצי קב ילקוט כיון שאין לו טורח גמור אבל קב בארבע אמות יש לו טורח ללקוט הכל ואין מלקט כלל אי ② נמי קב בארבע אמות מרובעין' הוי חצי קב בשתי אמות רוחב וארבע אמות אורך והכא בעי חצי קב בב' אמות על ב' אמות:

*) [וע"ע תוס' פסחים לג. ד"ה הגן]

דלכי

עין משפט נר מצוה

קעו א ב מיי' פט"ז מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף יח:

קעז ג מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף יט:

קעח ד מיי' שם הל' י טוש"ע שם סעיף כ:

א ה מיי' פט"ו מהלכות גזילה ואבידה הל' ח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ז:

ב ו מיי' שם פט"ז הל' ג טוש"ע שם סעיף ו:

ג ז מיי' שם פט"ו הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:

ד ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

ה ט מיי' שם הלכה יא טוש"ע שם סעיף טו:

ו י כ מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ז:

ז ל מ נ מיי' שם הל' יב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ז:

[דף כה:]

◆

רבינו חננאל

שיש עליו עדים כשר. ופריק מאי עדים דקתני עדי קיום הכי נמי מסתברא וכו'. גופא סמפון שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו. אוקימנא יתקיים מחותמיו אם מעידין שפרעו בפניהם. אין עליו עדים כלומר אינם יודעין העדים לא סמכינן עליה ואם יוצא מתחת ידי שליש ואמר השליש שודאי פרע הלוה למלוה מינו דאי בעי השליש למיתביה ללוה כי אמר פרעיה מהימן. וכן אם נמצא זה הסמפון כתוב בשטר חוב עצמו אחר חתימת עדי השטר כשר דאי לאו דפרעיה לא הוה מרע ליה לשטריה:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז מצא פירות מפוזרין וכו'. אמר רבי יצחק קב מפוזר בד' אמות ומקשי' עלה אי דרך נפילה אשכחינהו אפי' יותר מקב שלו הן. אי דרך הנחה אשכחינהו אפי' פחות מקב לא יגע בהן ופריק מר עוקבא מתני' במכנשתא דבי דרי עסקינן. *) הגרנות כשמכבדין הגורן בשעה שמניפין התבואה מן הגורן אם מצא כשיעור קב פירות מפוזרין בגורן ברחוק ד' אמות לא טרח איניש למכנשינהו ומפקר להו לפיכך הן שלו. אבל קב בפחות מד' אמות לא מפקר להו הלכך לא שקיל. הא דתנן וציבורי פירות ומקשי ופרקי תני וציבור פירות אינון ואיפשיט דמנין הוי סימן. אבל מקום לא

*) אולי צ"ל פי' בשעת אסיפת הגרנות כשמכבדין.

מסורת הש"ס

[סנהדרין לא:]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלו וכו' אם אין בו סימן. נ"ב ע"ל דף כג סוף ע"א:

* לקמן סוף כד: המש' - ואלו חייב להכריז

[עי' תוס' לקמן כב: ד"ה מחרוזות]

[גמ' ירושל' ורא"ש ליתא להנך תיבות]

הגהות הגר"א

[א] גמ' קב שומשמין כו'. נ"ב גירסת הרמב"ם שומשמי ותמרי ורמוני מהו תיקו ונ"ל מג' מינים:

* מומלץ קודם ללמוד סוגיה הבאה של יאוש שלא מדעת

וכל שכן הצי רש"ל

יאוש שלא מדעת: אביי אמר לא הוי יאוש ורבא אמר הוי יאוש. בדבר שיש בו סימן כולי עלמא לא פליגי דלא הוי יאוש ואף על גב דשמעיניה דמיאש (א)(לסוף) לא הוי יאוש דכי אתא לידיה באיסורא הוא דאתא לידיה, דלכי ידע דנפל מיניה לא מיאש מימר אמר: "סימנא אית לי בגויה - יהבנא סימנא ושקילנא ליה". בזוטו של ים ובשלוליתו של נהר אע"ג דאית ביה סימן רחמנא שרייה כדבעינן למימר לקמן. כי פליגי בדבר שאין בו סימן אביי אמר לא הוי יאוש דהא לא ידע דנפל מיניה רבא אמר הוי יאוש דלכי ידע דנפל מיניה מיאש, מימר אמר "סימנא לית לי בגויה" מהשתא הוא דמיאש (סימן פמג"ש ממקנט"י בכסע"ז) תא שמע פירות מפוזרין. הא לא ידע דנפל מיניה? הא אמר רב עוקבא בר חמא הכא במכבשתא (ג) דביזרי עסקינן דאבידה מדעת היא. תא שמע מעות מפוזרות הרי אלו שלו. אמאי הא לא ידע דנפל מיניה? התם נמי כדרבי *יצחק דאמר אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה הכא נמי אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה. תא שמע עיגולי דבילה וככרות של נחתום הרי אלו שלו. אמאי, והא לא ידע דנפל מיניה? התם נמי [א] אגב דיקירי מידע ידע בהו. תא שמע ולשונות של ארגמן הרי אלו שלו ואמאי, הא לא ידע דנפל מיניה? התם נמי אגב דחשיבי משמושי ממשמש בהו וכדרבי יצחק. תא שמע המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן והא לא ידע דנפל מיניה? אמר רבי יצחק אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה. תא שמע *) מאימתי כל אדם מותרים בלקט? משילכו בה הנמושות ואמרינן מאי נמושות וא"ר יוחנן סבי דאזלי **) אתיגרא. ריש לקיש אמר לקוטי בתר לקוטי, ואמאי, נהי דעניים דהכא מיאשי, איכא עניים בדוכתא אחריתא דלא מיאשי? אמרי - כיון דאיכא עניים הכא, הנך מעיקרא איאושי מיאש ואמרי: "עניים דהתם מלקטי ליה". תא שמע קציעות בדרך ואפילו בצד שדה קציעות וכן תאנה הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתיה מותרות משום גזל ופטורות מן המעשר, בזיתים ובחרובים אסור. בשלמא רישא לאביי לא קשיא אגב דחשיבי ממשמש בהו, תאנה נמי מידע ידיע דנתרא אלא סיפא לרבא קשיא, דקתני בזיתים ובחרובים אסור? אמר רבי אבהו שאני זית הואיל וחזותו מוכיח עליו ואע"ג דנתרין זיתי מידע ידיע *דוכתא דאיניש איניש הוא, אי הכי אפילו רישא נמי? אמר רב פפא תאנה עם נפילתה נמאסת. תא שמע *הגנב שנטל מזה ונתן לזה וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה וכן

*) תענית ו: פאה פ"ח מ"א **) גי' רש"ל אתיגדא וכן הוא בערוך ערך נגד.

יאוש שלא מדעת · דבר שסתמו יאוש לכשידע שנפל ממנו וכשמצאו עדיין לא ידעו הבעלים שנפל מהן: **לא הוי יאוש** · לקמיה מפרש פלוגתייהו: **דמיאש לבסוף** · לאחר שמצאו זה, וכללא דיאוש כגון דאמר "ווי ליה לחסרון כיס" דגלי דעתיה שנואש מהן: **באיסורא אתא לידיה** · דדבר שאינו עשוי להתיאש הוא: **זוטו של ים** · מקומות בשפת הים שדרך הים לחזור לאחוריו י' פרסאות או חמשה עשר פרסאות פעמיים ביום ושוטף מה שמוצא שם והולך, "זוטו" לשון גודל ושירוע בלשון יווני כמו שכתבו הזקנים לתלמי המלך "ואל אציליו" ואל זאטוטי (מגילה דף ט·): **ובשלוליתו של נהר** · כשהוא גדל ויוצא חוץ לגדותיו ושוטף הכל ששוטף הנהר: **רחמנא שרייה** · ואפי' באת ליד המוצא לפני יאוש: **לקמן*** · בשמעתין מנין לאבידה ששטפה נהר כו': **מהשתא הוי יאוש** · שהרי נפל וכשיודע שוב אין דעתו עליו: **דאבידה מדעת היא** · שלא נפלו ממנו ומדעת הניחם הפקר: **משמש** · וקודם שמצאו זה נודע לבעלים שנפלו ונואשו: **דיקירי** · כבד משאו: **סבי דאזלי אתיגרא** · זקנים עניים הולכים על משענתם בנחת ורואין כל שבולת ושבולת ולשון נמושות כמו "לא ימושו (ישעיה נט) שממשמשין והולכים: **לקוטי בתר לקוטי** · לשון נמושות כמו לא ימיש (שמות יג) שמטלין ומשין הכל מלפניהם: **ואמאי** · הא יאוש שלא מדעת לאו יאוש הוא: **נהי** · דלגבי עניים דהכא הוי יאוש מדעת שראו שהלכו בה הנמושות ונתיאשו אלא עניים דעיר אחרת עדיין לא ידעי והיאך מותרין בו אלא משום כיון דלכי ידעי מיאשי הוי יאוש משעה שהלכו בו ובהיתר באו ליד זה: **קליעות** · תאנים שקוצצין אותם באיזמל ומוהל שלהן זב ושוטחן בשדה ליבש: **ואפי' בצד שדה קליעות** · שדה ששוטחים בה קליעות דידע דמהכא אתו: **מותרות משום גזל** · אע"ג דכי נפל לא ידע כיון דלכי ידע מיאש מהשתא הוי יאוש כרבא: **ופטורות מן המעשר** · כדין הפקר דהפקר פטור מן המעשר: **בזיתים ובחרובים אסור** · כאביי: **בשלמא רישא לאביי** · מצי לתרוצי דמעיקרא ידע ואיאש כדמפרש ואזיל: **דקתני בזיתים ובחרובין אסור** · וסלקא דעתך משום דלא עבידי דנתרי וליכא למימר ידע דאיאש ואע"ג דלכי ידע מיאש לא הוי יאוש מהשתא: **חזותו מוכיח עליו** · מראיתו ניכר של מי הוא הלכך מריה לכי ידע דנפיל לא מיאש דמימר אמר "כולי עלמא ידעי דדידי נינהו ולא הפקר הן ולא שקלי להו": **עם נפילתה נמאסת** · הלכך כיון דידיע דנתרא, מעיקרא מיאש משום מאיסותא דמכי נפלה לא חשיבא עליה ומפקר לה: **לא ידיע** · לא גרסינן ופירוש היה משובש בספרים:

ירדן

דלכי נפל מיניה לא מיאש · ואע"ג דהשתא מיאש אקראי בעלמא הוא ומתחילה לא היה עומד ליאש: **ת"ש** המוצא מעות כו' · תימה כיון דכבר הקשה ממתני' דמעות מפוזרות אמאי פריך תו מהך ברייתא ורבי יצחק נמי אמאי לא אמר למלתיה אמתני' וי"ל דברייתא אלימא ליה לאקשויי דמשמע דבכל ענין הרי אלו שלו אע"ג דאיכא סימן מדמוקי טעמא (ג) שהרבים מצויין שם ומשמע נמי אע"ג דכשזה הגביה עדיין היה בעל אבידה בבית המדרש ולא ידע שנפל מיניה:

ופטורות ממעשר · במס' פאה (פ"א מ"ו) מוכח דוקא בהפקיר קודם גמר מלאכה פטור מן המעשר אבל אם הפקיר לאחר גמר מלאכה שנתחייב כבר במעשר אין בכך כלום וה"נ מיירי קודם גמר מלאכה שלא נתחייבו עדיין כדמוכח בגילה פרק המביא (דף נד:) דתאנים העומדין לשוטחן בשדה ולעשות מהן קציעות לא נגמר מלאכתן למעשר עד שיתחייבו ואפילו זכה בהן המוצא קודם שיתחייבו פטורות מן המעשר כדאמרינן בב"ק (דף כח·) המפקיר כרמו והשכים בבקר ובצרו פטור מן המעשר וגבי הקדש אינו כן שאם הקדיש קודם גמר מלאכה ופדה קודם גמר מלאכה חייב במעשר כדמוכח קצת בפרק האומר (סג:*)

תאנה נמי מידע ידיע דנתרא · פירוש בשלמא לאביי תאנה מותרת כיון דרגילות היא דנתרא מעיקרא מתיאש לפי שסבור שהמוצא יקחנה כי הוא לא ידע שנפלה מן האילן אלא סבור הוא מעוברי דרכים נפלה ובזיתים ובחרובין אסור דלא עבידי דנתרי אע"ג דאם היה יודע דנפלו היה מתיאש לפי שעוברי דרכים יקחו כי יתלו דנפל מעוברי דרכים השתא דלא ידע סבור שלא נפלו אסורה דהוה ליה יאוש שלא מדעת אבל לרבא דהוי יאוש אמאי אסור וא"ת אם דין הוא לתלות בעוברי דרכים ולא באילן שאלנו אמאי אסור בזיתים ובחרובין וי"ל דבדין ודאי אין לתלות בעוברי דרכים אלא באילן אלא שהבעלים מתיאשים לפי שסבורין שעוברי דרכים דלא מעלי יורו היתירא בפירות שמוצאים ויתלו בעוברי דרכים וא"ת אם כן מאי פריך לרבא נימא דזיתים וחרובין אסירי משום דאף לאחר שידעו הבעלים שנפלו לא נתיאשו לפי שיודעין שהמוצא לא יקחם שיתלה שנפלו מן האילן כאשר הוא האמת שאין לתלות בעוברי דרכים וי"ל דאם אינן מתיאשים בתאנה אמאי מותרים מיהו אית ספרים דגרסינן שאני זית הואיל וזיתו מוכיח עליו דבזה מתורץ מה שהקשיתי כלומר לפי שהם תחת הזית יחשבו הבעלים שהמוצא לא יקחם לתלות בעוברי דרכים אבל תאנה עם נפילתה נמאסת פירוש מתלכלכת ונמאסת בעיניו ומפקירה אבל ברוב ספרים גרסינן הואיל וחזותו מוכיח עליו ואע"ג דמנתרא מידע ידעי דוכתא דאינים אינים פירוש וזיתים שנפלו דומין לזיתים שעומדין באילן ולפיכך אף כשידעו הבעלים שנפלו לא יתיאשו דיודעין שהמוצאם לא יקחם אבל תאנה עם נפילתה נמאסת כן גרסינן בערוך נמאסת בלא אל"ף ואין דומין לאותן שבאילן אי נמי גרסינן נמאסת ומחמת שמתלכלכת אינה דומה לתאנה שבאילן:

מה

עין משפט
נר מצוה

ח א מיי' פי"ד מהלכות גזלה ואבידה הל' ה סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ג:

ט ב ג מיי' פי"ג מהלכות גזלה ואבידה הל' ח וט"ז מהל' גניבה הל' י סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' שנח סעיף א:

י ד ה מיי' פט"ו מהל' גזלה ואבידה הל' ח ועיין בכסף משנה סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ג:

יא ו מיי' שם פי"א הל' ז טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ג:

יב ז מיי' פ"ב מהלכות מתנות עניים הל' יח:

יג ח מיי' פ"ג מהלכות מעשר הלכה כא:

יד ט מיי' שם הל' כד ופט"ו מהלכות גזילה ואבידה הל' טו טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ו:

[הגהה בפ' האומר דקדושין ובפרק האומר דגיטין ולא מצאתי אך בפ' ר' ישמעאל למנחות סו: משמע כן ואולי צ"ל [illegible] והיינו פ' ר' ישמעאל [illegible] דכל פרק מיירי בדיני עומר כמו [illegible] הפוסקים [illegible] ולכאורה [illegible] שהוגרכו [illegible] גמ' ולא [illegible] היה פ"ד [illegible] ואפשר לומר שהתוספות רצו [illegible] ספי שאפי' [illegible] תחלת גידולו ביד הקדש אפ"ה חייב [illegible] מירות והא לא משמע ממתני' דהתם מיירי שגדל ביד הדיוט ואח"כ הקדיש אבל מפרק ר' ישמעאל [illegible] משמע דאפי' גדל ביד הקדש נמי [illegible] קודם מירוח [illegible] בין נגדל ביד הדיוט או ביד הקדש [illegible] מצינו גבי [illegible] דוק. העתק מחלופי גרסאות]

מסורת הש"ס

הגהות הב"ח

(א) גמ' דמיאש לבסוף לא: (ב) שם במכבשתא דבי דרי עסקינן: (ג) תוס' ד"ה ת"ש וכו' שהרבים מלויין שם. נ"ב ע"ל דף כד ע"א:

גי' רד"ל ולא ימישון תהלים קטו

הגהות הגר"א

[א] גמ' אגב דיקירי. נ"ב גירסת הרא"ש דחשיבי כיון דמידי דמיכל נינהו [illegible] וכו' [illegible] ולא פריך גמ' [illegible] (פ"א) ד"ה אלו כו' (ומע"ש רבינו בח"מ סי' [illegible]):

ס"א קציצות מעשרות פ"ג [מ"ד]

גליון הש"ס

גמ' מעיקרא איאושי. קשה לי הא גם בעניים קמיים יש להם חלק ומקרי יאוש שלא מדעת כדלקמן דף כב ע"ב ועיין בתוס' ב"ב דף קמג ע"ב ד"ה ואם ועדיין צ"ע:

[תוס' דכתובות פ"ח]

רבינו חננאל

איאושים אי הוי סימן אי לא בעיות דר' ירמיה הם ופשוטות הן ועלו כולן בתיקו. איתמר יאוש שלא מדעת אביי אמר לא הוי יאוש ורבא אמר הוי יאוש בדבר שיש בו סימן כולי עלמא לא פליגי דלא הוי יאוש ואע"ג דשמעיניה לבסוף דמיאש (לבסוף) לא הוי יאוש דכי אתא לידיה באיסורא אתא לידיה דהא לפני יאוש הוה כי פליגי בדבר שאין בו סימן אביי אמר לא הוה יאוש דלא ידע דנפל מיניה דמיאש. אבל המוצא בזוטו של ים. פי' בקרקעית הים ובשלוליתו של נהר פי' בתוךהנהר מקום שמי נשמים שוללים והוא מקום שמיפתו אע"ג דאית ביה סימן רחמנא שרייה למוצאה דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק מנין לאבדה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה ממנו בלבד ומצויה אצל כל אדם. פרה ורועה בשדה וכיוצא בה שכל הרואה אותה יכול ליטלה יצאת זו ששטפה נהר שאבודה ממנו ומכל אדם הלכך הרי היא למוצאה בין אית ליה בה סימן בין לית ליה בה סימן שרי דהא ודאי נתייאש הימנה. וזה שהיתיר בים ובנהר כנגדו אסור ביבשה ודייקינן מינה מה היתירה בין אית ביה סימן בין לית ביה סימן ואפי' לפני יאוש שרי כך מה שאסר ביבשה ואפי' לית ביה סימן לפני יאוש אסורה ועלתה תיובתא דרבא תיובתא. והלכתא כוותיה דאביי ביע"ל קג"ם י' יאוש שלא מדעת והלכתא כאביי דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש. ואמרי' ומאחר דאיתותב רבא הני תמרי דזיקאי כלומר התמרים שהפילם הרוח מן הדקל והם מושלכים בדרך מפני מה אוכלין אותן העוברין ושבים והנה בעליהן לא נתייאשו שלא ידעו שהפילם הרוח ואמר ר' אשי כיון דאיכא שקצים דשכיחי דאזלי התם ואכלי להו יאושי מיאש להו מרייהו מעיקרא דכי האי גוונא אפי' אביי שרי ואם היו דקלים מוחזקין ליתמי דלאו בני יאוש נינהו או דקלים בכרכים דלא שכיחי בהו שקצים למיכלינהו אסירא. יש מי שאומרים פי' כרכתא דקלים הרבה שמוקפות גדר ומקשי רבא לאביי מצא מעות מפוזרות. ופריק אביי מתני' כר' יצחק דאמר אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה וכן המוצא מעות בבתי כנסיות ובתי מדרשות הרי אלו שלו. ואקשי' והא דלמא לא ידע דנפלי מיניה. ופריק הכי נמי כר' יצחק. וכן כל דבר חשוב ממשמש בכל שעה כמו מעות. פי' נמושות סבי דאזלי אתיגרא. זקנים חשושי כח שמהלכין במשענת בידים שאין בהן כח לילך הרבה והשדה שיכנסו בה ללקט לא יניחו אחריהן כלום. האי דאמר מצא קציצות ואפי' בצד שדה קציצות מותרות משום גזל כיון שאלו הקציצות דבר חשוב

חן

ג' מקרים שונים של מציאות
בג' הראשונים אין מח' אביי ורבא

△ קושיות על אביי
▽ קושיות על רבא